

MEĐU UZROCIMA GLADI LEŽI I AMBIJENTALNA KRIZA:
PROMOVIRAJMO EKOLOŠKE AKCIJE KAKO
BI NAŠ PLANET MOGAO I DALJE VELIKODUŠNO DAVATI SVIMA
KOLIKO JE POTREBNO ZA PREHRANU.

Zelena
stazica

Zelena Stazica

POZDRAV DJECO! KAKO JE LIJEPO ČUTI
VAŠE AKTIVNOSTI VEZANE ZA KULTURU DAVANJA! **JA
SAM STEPHEN**, IMAM 17 GODINA I U ZADNJA
DVA MJESECA IMAO SAM PRIGODU, ZAHVALJUJUĆI
FAO-U, PUTOVATI U NEKOLIKO ZEMALJA, GDJE SE
ODVIJAJU RAZLIČITE EKOLOŠKE AKCIJE.

Jedno od najvećih problema vezanih za nestašicu hrane upravo je
zagađivanje okoliša. Tiče se svih nas, jer naše tijelo diše i hrani se
onim što nalazi u svom okruženju. Danas započinjemo drugi dio
našeg susreta, *Zelenu stazicu*!

Tijekom ova dva mjeseca upoznao sam mnogo djece koja se zalažu u
vlastitoj sredini: neki nisu uspjeli doći ovdje u Rim, ali su nam poslali
predivne slike.

Pogledajte ih, sa strane!

OTOK WALLIS
(TIHI OCEAN):
SAKUPLJANJE
UZDUŽ OBALA.
IDEJU SU IMALA
DJECA, KOJA
SU UKLJUČILA I
ODRASLE.

BRATISLAVA (SLOVAČKA):
OVI MLADI SAKUPILI SU 600
KG SMEČA NA OBALI
RIJEKE DUNAVA.

SAN PAOLO (BRAZIL)/
RIM (ITALIJA):
EKOLOŠKE TRKE, —
POBJEĐUJE TKO PRVI
STIGNE NA CILJ
I USPIJE SAKUPITI
NAJVIŠE SMEČA.

SALTA (ARGENTINA):
ČIŠĆENJE DIJELA GRADA I
SAKUPLJANJE OTPADA

Godine 2017. u mnogim zemljama održavale su se razne inicijative nazvane radilišta - Hombre Mundo. U Guatemali se našlo 160-ero djece iz cijele Južne Amerike. Jedna skupina iz Paname ovdje je na kongresu da nam osobno ispriča o događaju.

Dobrodošli!

Lucija: Pozdrav svima! Ja sam Lucija i ovdje su sa mnom Chari, Daniel i Santiago.

Sa svima ostalima iz radilišta Hombre Mundo radili smo za Patzún, mjesto sa 45 tisuća stanovnika, gdje ima premalo vodenih resursa. Situacija postaje sve teža zbog krčenja šuma i tako smo odlučili da trebamo napraviti nešto konkretno.

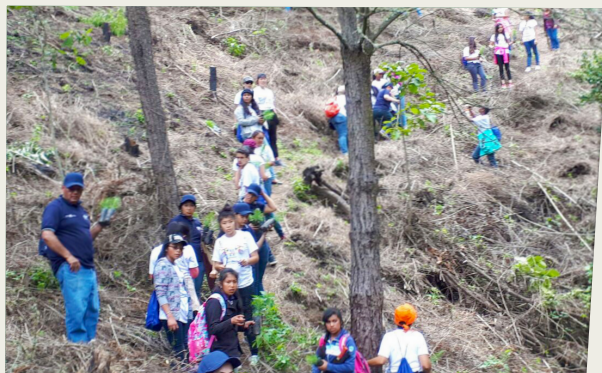
Izvori vode:
svi različiti oblici
u kojima je voda na
raspolaganju na našem
planetu, nezamislivi
element za održavanje
života čovjeka i
prirode.

Krčenje šuma: svaka
akcija koja vodi uništenju
šuma sječom stabala i njenim
uništenjem radi obrade zemlje
ili za nešto drugo. Šume su
jako važne: proizvode kisik,
apsorbiraju ugljični dioksid,
rađaju pitku vodu.

Zamolili smo susret s gradonačelnikom koji nas je ohrabrio da krenemo s akcijama pošumljavanja na njegovom području. Tako nam je za vrijeme radilišta, pripremio tisuću malih jelki koje smo zajedno zasadili na mjestu koje nam je općina dala na raspolaganje.

ZA BORBU PROTIV KRČENJA ŠUMA, ZA VRIJEME RADILIŠTA
HOMBRE MUNDO ZASAĐENO JE 1 000 JELKI.

Radilišta Hombre Mundo: međunarodne radionice za tinejdžere koje svake tri godine organiziraju Djeca za jedinstvo, kako bi se formirali za klulturu bratstva svjetskih razmjera, upoznali i cijenili domovinu drugoga kao svoju vlastitu.

Radnja se odvija u dva dijela. Prvi tjedan posvećen je uzajamnom upoznavanju, kako bismo postali „građani svijeta”.

Na taj način pokušavaju se prevladati suprotnosti, ponekad i velike, vezane za kulturu ili povijest kako bi se stvorila mreža bratstva u svijetu.

Drugi tjedan odlazi se u različite gradove te zemlje koja je ugostila grupu ili u obližnje zemlje i ide se „prema periferijama” kako bi konkretizirali konkretne i solidarne akcije (projekti u rizičnim četvrtima grada, akcije kojima se pomaže nadvladati siromaštvo i odbačenost, aktivnosti u korist ambijenta ...).

Radilište Hombre Mundo 2014. odvijalo se u Argentini, a 2017. u istočnoj Europi (Hrvatska, Srbija, Poljska). Godine 2020. na programu su bile Kenija i Obala Slonovače. Istovremeno s ovim međunarodnim, odvijat će se mnoga radilišta na lokalnoj razini, u raznim gradovima svijeta.

Chari: Bilo je lijepo vidjeti jedinstvo među različitim državama srednje Afrike u sudjelovanju tako važne akcije. Ambijent u kojem živimo pripada svima i to je prva stvar koja nas ujedinjuje kao braću. Lokalne TV pripremile su programe pozivajući stanovnike da se pridruže našim aktivnostima. Kao vidljivi znak da je bratstvo moguće, napravili smo jedan mural sa zastavama naših zemalja i otiscima naših dlanova.

Daniel: Imali smo razne igre koje su nam pomogle da se bolje upoznamo i radimo u grupi, ne gledajući odakle tko dolazi.

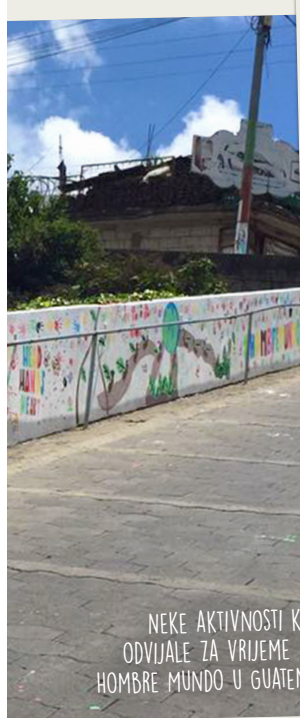
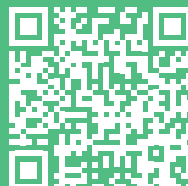

KORISTI KAMERU MOBITEĻA KAKO BI POMOĆU KODA
POGLEDAO VIDEO RADILIŠTA HOMBRE MONDO U
GUATEMALI.

Santiago: Bilo je to spektakularno iskustvo jer smo razumjeli da ako smo spremni pomoći jedni drugima, možemo učiniti mnogo za prirodu i naše okruženje.

Zatim otkriti nove kulture, nešto je predivno! U Guatemali sam upoznao jezik kaqchikel domorodačkog sela koje dolazi iz drevne civilizacije plemena Maya. I meni bi se sviđalo putovati za dva mjeseca kako si ti učinio, Stephen!

NEKE AKTIVNOSTI KOJE SU SE
ODVIJALE ZA VRIJEME RADILIŠTA
HOMBRE MONDO U GUATEMALI, 2017.

Stephen: Svakako, Santiago! Mlad si! Imat ćeš sigurno prigode za putovanja! I ako tako brzo naučiš jezike, tko zna koliko ćeš osoba moći upoznati i kolikima pomoći?

Nakon ovog lijepog iskustva radilišta Hombre Mundo, što ćete raditi u Panami?

Lucija: Nastavit ćemo sa Zelenom stazicom! Već postoje neke aktivnosti vezane za višak hrane, na primjer "COCINA DE SOFY" ugostiteljska udruga uključena u projekt „Nula otpada” nastala za recikliranje i ponovno korištenje prehrambenog otpada.

Stephen: Doista? I kako to rade?

Daniel: Na primjer, kada peku kolače, režu okrajke na drugačiji način, zavisno o obliku kolača. Prije bi takve okrajke bacali, ali od kada su započeli projekt, ponovno ih koriste i prave novu tortu: Zovu je... Spasilačka torta!

Chari: Postaje mi smješno! Neobično ime za jednu tortu, zar ne?! Iz zalaganja da se hrana ne baca došla je na primjer i ideja da se napravi vrt na terasi kuće poduzeća. Odlazu se kuhinjski otpadci voća i povrća, ponovo koristeći plastične posude koje se koriste za kuhanje, tako da ono što je nekad bilo smeće, sada je potpuno organski vrt. To pomaže okolišu i ne baca se hrana, koja je potrebna mnogim osobama.

Stephen: Doista ste aktivni u Panami! Trebat ću vas posjetiti! Hvala što ste došli na kongres! Nemojte zaboraviti pozdraviti djecu iz Južne Amerike. Ono što ste zasadili mogu izgledati samo stabalca, ali jednog dana izrast će u pravu šumu stabala!

Ono što je najviše na srcu FAO-a bez daljnjega su klimatske promjene. U svijetu postoji 821 milijun osoba koje trpe glad (FAO, SOFI 2018). Većinom su to seljaci, ribari, pastiri koji gube mogućnost za rad i proizvodnju hrane zahvaljujući i prirodnim katastrofama izazvanim klimatskim promjenama. Glavni čimbenik koji ih pokreće globalno je zatopljenje povezano s povećanjem koncentracije ugljičnog dioksida u zraku, također zbog industrijskih aktivnosti. Velika količina CO₂ proizvodi značajan porast temperature s vrlo ozbiljnim posljedicama za okoliš, poput jake suše u nekim područjima, topljenja ledenjaka i sve veće razine oceana. Sve veći rizik, nažalost vrlo čest, jake su i iznenadne kiše koje uzrokuju razorne i teško predvidive poplave. Među nama je danas jedna djevojčica koja je izbliza živjela jednu od tih dramatičnih situacija... Ona je najmlađa na ovom kongresu i došla je s jednom posebnom osobom!

CO₂ JE KEMIJSKA FORMULA KOJA OZNAČAVA UGLJIČNI DIOKSID, PLIN KOJI NASTAJE U PROCESIMA IZGARANJA (NA PRIMJER, KADA PALIMO VATRU ILI POKREĆEMO AUTOMOBIL).

Cecilia: Pozdrav svima! Ja sam Cecilia, imam 12 godina i dolazim iz Argentine. Danas sam ovdje s mojom bakom Terezom, ona gospođa na dnu dvorane!

Doprtila me je iz dva razloga: prvo, jer nisam mogla sama putovati iz Argentine. Zatim zato, što smo zajedno doživjele poplavu, događaj koji nećemo nikada zaboraviti.

Nedavno se u našem gradu dogodila velika poplava, koja je izazvala ogromnu štetu. Mnogi ljudi izgubili su sve. Škole su postale prihvatilišta za ljude koji su ostali bez krova nad glavom.

Stephen: I vaša kuća je bila uništena, Cecilia?

Cecilia: Na sreću, nije. Uništen je samo jedan dio. Imali smo sreće. Poplava je također pokrenula nevjerojatnu struju solidarnosti među svima.

Baka i ja nismo mogle pomagati na ulicama kao što su mnogi činili, onda smo odlučile sakupljati hranu i odjeću. Uključili smo i našu rodbinu, susjede i druge osobe. Nakon što bismo sakupile lijepu količinu, odnijele bismo je u crkvu, u našem gradu. Bili su to maleni činovi, u odnosu na sve ono što je trebalo popraviti, ponovno izgraditi ljudima, ali bile smo sretne što smo bar nešto mogle učiniti za ljude u potrebi.

Stephen: Čuti da jedna baka i unuka „čine ekipu“ i ozbiljno se uključuju u akciju u ovoj teškoj situaciji, vrlo je znakovito! Hvala i tebi, Cecilia!

Da bismo djelovali protiv klimatskih promjena potrebno je da svaka generacija učini svoj dio. Nažalost više nije dovoljno misliti kratkoročno, **treba misliti na budućnost**, na generacije koje dolaze iza nas.

177 zemalja već čini napore za suzbijanje globalnog zagrijavanja i smanjenja umjetnih plinova što ih čovjek proizvodi. Zapravo, 22. travnja 2016., prigodom Svjetskog dana Zemlje, potpisan je „**klimatski sporazum**“ pod nazivom Pariški sporazum.

Također i mi možemo otvoriti Zelenu stazicu u našim gradovima!

Natalija i njezini prijatelji u Sloveniji, jednoj od „najzelenijih“ zemalja Europe, s oko 15 tisuća mjesta za prirodni interes.

Natalija: Dobar dan svima! Ja sam Natalija i imam 15 godina. Moram priznati da me je Stephen nagovorio da dođem na kongres. Jako sam uzbuđena što sam ovdje i pošto nisam navikla govoriti pred mnogo osoba, napisala sam ukratko moje iskustvo i pročitat ću vam ga:

Primijetila sam da mnoge osobe bacaju smeće na zemlju, bilo gdje da se nađu.

To me počelo jako smetati, stoga sam u školi, kad bih naišla na neki papir ili plastičnu bocu počela skupljati i stavljati ih u kontejner.

Prijateljice, vidjevši tu novost, počele su me zadirkivati i govoriti: „Što postala si čistačica?“ Nije to bilo omalovažavanje, moj način im je bio jednostavno smiješan. Malo po malo sam ih zarazila i one su zadobile ekološki mentalitet. No, jedan prijatelj bio je indiferentan. Baciti otpad na zemlju činilo se, bila je njegova najveća strast. Pozivi da ih pokupi, nisu koristili. Tako sam to ja spremno činila umjesto njega. Trajalo je jedno vrijeme, dok nije „kapitulirao“. Sada, ako mu slučajno nešto padne na zemlju, nasmije mi se i pokupi. Često mi kažu da nećemo stići daleko ako smo ponizni i srdačni sa svima i da u životu ne može sve biti lijepo i da ću na taj način puno trpjeti, jer će me svi „gaziti“. Ali ove male promjene za mene su važni znakovi, dovoljan znak da ako si nasmijan i nastojiš biti spreman slušati i pomoći drugome, iako se trebaš prilagoditi i nečega se odreći, možeš uvijek biti sretan.

Usprkos boli koju živiš jer te drugi razočarao, usprkos svemu zlu koje postoji, i što ga vidimo svakoga dana, isplati se činiti tako, isplati se činiti dobre stvari u koje vjerujemo.

Stephen: Imaš pravo Natalija! Jako je važno! Zadovoljan sam što si odlučila danas doći jer hodati Zelenom stazicom znači ponašati se upravo kao ti i tvoji prijatelji.

Papa Franjo podsjeća nas da je priroda naša „zajednička kuća“.

“Ekološka kultura ne može se svesti na seriju brzih i djelomičnih odgovora, na postojeće probleme u svezi s degradirajućim ambijentom, na istrošenost prirodnih resursa, na zagađenost okoliša. Potreban je drugačiji pogled, misao, politika, odgojni program, stil života”. [1] “Vrlo je plemenit zadatak preuzeti brigu o očuvanju okoliša malim svakodnevnim aktivnostima, a prekrasno je što ih je odgoj sposoban motivirati do točke oblikovanja životnog stila. [2] (...) Ne smijemo misliti da ti napori neće promijeniti svijet. Ove akcije šire dobro u društvu i uvijek daju plodove i izvan onoga što se može vidjeti, jer uzrokuju dobro ovoj Zemlji, koje uvijek ima tendenciju širenja, ponekad i nevidljivo. Nadalje, pježbanje tih ponašanja vraća osjećaj našeg dostojanstva, vodi nas u egzistencijalnu dubinu, omogućava nam da doživimo da vrijedi proći kroz ovaj svijet.”[3]

Papa Franjo

[1] Papa Franjo, 2015. Laudato Si –Paragraf 111. [2] Paragraf 211. [3] Paragraf 212.

Iscrpljivanje prirodnih rezervi.

Prirodne rezerve na zemlji različitih su vrsta: minerali (zlatu, srebro, bakar, litij ...), fosilna goriva (nafta, ugljen ...), biološka raznolikost (raznolikost živih bića koja naseljavaju Zemlju - biljke, životinje ... - s ravnotežom koja se mora održavati), hrana za ribe, poljoprivredni proizvodi ...) i voda. Trenutno neiscrpno trošenje zemaljskih resursa sugerira potpuno iscrpljivanje njih i njihovih rezervi. Da bi čovječanstvo moglo preživjeti, svi trebaju promijeniti svoj životni stil, što ograničava uporabu neobnovljivih resursa, povećava obnovljive resurse, brine o regeneracijskim sposobnostima planeta koji je u nevolji zbog različitih uzroka, prije svega zbog zagađenja.

Natalija: ... Nije jednostavno. Neke akcije koje sam započela raditi svakodnevno, drugima nisu izgledale važne. **Ja sam jednostavno nastavila, jer sam osjećala da su važne.**

Na moje iznenađenje, prijatelji su se jednog dana počeli uključivati. Slična stvar se dogodila s čepovima za boce. Ako se recikliraju u većoj količini, mogu se kupiti invalidska kolica. Sakupljali smo ih posvuda, i postala je prava igra. Toliko smo se lansirali da je svaki dan bio pravi izazov: tko će sakupiti više. Ne znam može li i to ući u definiciju „stila života“ o kojoj govori papa Franjo...

Stephen: Svakako Natalija! Upravo to! Zabavljati se svaki dan brinući se za naš okoliš i za druge, nešto je najljepše što se može napraviti!

Ne bih vam trebao reći, ali ... na kraju ove stazice imat ćemo jednu vrlo zabavnu igru o našem stilu života!

Prije završne igre imamo još dvije dragocjene teme. Prva je od jedne grupe djece iz Myanmara, države koja se nalazi u jugoistočnoj Aziji. Među mnogim zajednicama koje se tamo zalažu za zaštitu ambijenta, nalazi se i Carina zajednica, Cara je ovdje među nama.

Cara: Dobar dan svima! Ja sam Cara, imam 15 godina. Pošto svi nisu mogli doći na ovaj važan kongres, s djecom iz Yangona odlučili smo napisati jedno kratko pismo. Pročitat ću vam ga:

Yangon, Myanmar

Listopad, 2018.

Draga djeco, sudionici susreta Meeting Fame Zero,

mi smo djeca iz Myanmara! Pišemo vam kako bismo vam ispričali o prekrasnim danima koje smo posvetili brizi za okoliš i koji su nas potakli da započnemo pravu i istinitu Zelenu stazicu u našem gradu u Yangonu.

Od 2005. održava se po cijelome svijetu inicijativa Run4Unity koja je ne samo štafeta za mir i jedinstvo naroda, već je i mogućnost kako bismo napravili razne akcije solidarnosti i volontarijata.

Sa 70 mladih i djece iz naše zajednice išli smo u siromašno predrađe u Yangonu gdje se nalazi Chuchu, maleno poduzeće koje se rodilo s idejom da koristi materijale za recikliranje (posebno plastiku) za stvaranje drugih novih proizvoda. Odlučili smo surađivati u čišćenju obližnjeg susjedstva.

Tako slijedi ideja TRI R (koja bi značila na engleskom Recycle Reduce, Reuse) reciklirati, smanjiti, ponovno koristiti. Krenuli smo u sabiranje smeća koje smo posvuda nalazili, po putevima kao i u kanalima. Započelo je čišćenje, pridružili su nam se neki stanovnici iz susjedstva, prije svega djeca i mladi koji su nam spontano stigli, bilo nas je više od 100 osoba.

Kad smo završili s čišćenjem napravili smo „Time Out“ podsjetivši se na Bliski istok i sve narode u ratu, a na poseban način za tešku situaciju u našoj zemlji.

Nakon ručka bio je trenutak za ekološki odgoj s videom koji je objašnjavao nastalu štetu koju prouzrokuje plastika u prirodi. Zatim slijedi radionica ideja te igara o tome kako reciklirati razne materijale.

S tom zamisli nadamo se da će se moći roditi još mnogo ideja u budućnosti.

Mi nikako ne želimo odustati! Nastavljamo hodati s vama Zelenom stazicom prema cilju #NulaGladi! ;-)

Have a great Meeting!

Djeca iz Yangona

p.s. Pozdravljamo vas s nekim od poruka koje smo sakupili tijekom Run4Unityja!

Time out: trenutak tišine
ili molitve koja se događa
svakodnevno u mnogim krajevima
svijeta u 12 sati, prema vremenskim
zonama.

Za detaljnije informacije:
www.teens4unity.org/en/time-out/

„JAKO SAM ZADOVOLJAN
IAKO I MALO ZABRINUT ZA NAŠ
PLANET. NAUČIO SAM JEDNU
LEKCIJU KOJU NEĆU
ZABORAVITI.”

„PRVI PUT
SKUPLJAM SMEĆE PO
CESTI. BILA SAM ZADOVOLJNA
I SPREMA SAM TO PONOVO
UČINITI”

„Otkrio sam da smo
mi uzrok problema
okoliša”

„ŽELIO BIH PRENIJETI OVO
EKOLOŠKO ISKUSTVO I DRUGIMA,
ZA BOLJITAK OVE ČETVRTI
GRADA.”

„Jako sam zadovoljan ovom
aktivnošću, sakupljanjem otpada i
želio bih nastaviti akcije TRI R:
Recycle, Reduce, Reuse!”

Run4unity: svjetska štafeta za mir. Zamislila su je Djeca za jedinstvo, a održava se jednom godišnje: tijekom 24 sata trči se u cijelom svijetu od 11 do 12 sati, prema vremenskim zonama. Od 2018. godine sudionici štafete zalažu se i za ostvarenje projekta #NulaGladi.

www.run4unity.net

Ekološka edukacija: formacija koja nam pomaže poboljšati stil života na način da ne uništavamo naš planet, već se zalažemo za njegovo očuvanje, za našu generaciju i za one buduće koje dolaze iza nas.

Stephen: Hvala Cara, mislim da ovaj dugi pljesak kaže sve! Ni mi nećemo popustiti! Sada stižemo do troje braće iz Schaffhausena, malog gradića iz Švicarske! Gdje su? A, evo ih!

Kada govorimo o Zelenonj stazici ne govorimo samo o okolišu već i o zdravlju i o sportu! Nije li tako?

Martin: Da! Pozdrav svima, ja sam Martin.

Iako Švicarska još nije uspjela pobijediti na svjetskom nogometnom prvenstvu, u mojoj zemlji mnogo nas je koji obožavamo taj sport! Sportsko igralište u našem kvartu bilo je u lošem stanju, te smo odlučili potpuno ga obnoviti. Razgovarali smo s našim prijateljima iz kvarta i predložili im nekoliko ideja kako doći do potrebnog novca.

Na naše iznenađenje svi su se složili! Tako smo krenuli u taj izazov! Prva ideja bila je posvetiti cijeli jedan dan djeci naših susjeda. Ostavili smo slobodnu subotu za druženje s njima. Cijelo vrijeme smo se igrali s njima, a zajedno smo i kuhali špagete za ručak. Baš smo se zabavljali!

Druga ideja bila je ispeći i prodavati božićne kolače. S nekoliko odraslih osoba koje su se ponudile za pomoć, radili smo cijelo jedno poslijepodne. Na kraju smo imali „brdo“ ukusnih kolača koje smo u tren oka prodali dan kasnije.

Do sada smo sakupili 550 eura, ali nećemo stati! **Želimo otići do našeg gradonačelnika** i ispričati mu što radimo...

Stephen: Svakako! Trebate ići! Možda će vam pomoći!

Bit će sretan da ima građane poput vas koji su se angažirali da urede sportski teren!

Ovaj naš razgovor o Zelenoj stazici izazvao je i mnoga pitanja. Tu je s nama profesor Luca Fiorani, stručnjak za pitanja zaštite okoliša, istraživač na ENEA (Nacionalna agencija za nove tehnologije, energetiku i održivi ekonomski razvoj) i profesor na sveučilištima Lumsa, Marconi i Roma Tre iz Rima (Italija).

Profesore, uputit ću vam nekoliko pitanja koja su postavljena u dvorani.

Prvo: „Svjesni smo da je ambijentalna kriza našeg planeta vrlo ozbiljna i da samo promjena našeg stila života može vratiti nadu planetu. Što kažete, koje navike bismo trebali usvojiti kako bismo mogli dati naš doprinos promjenama?”

Luca Fiorani: Prva stvar koju trebamo mijenjati su naše oči i naše srce. Oči, da u ljepotama prirode otkrijemo prisutnost Nekoga, ili barem nešto što je lijepo, veliko, skladno ...

Želimo pokušati? Danas skinite pogled sa zaslona pametnog telefona i pogledajte zvjezdano nebo, po mogućnosti daleko od gradskih svjetala: a zatim recite mi kakav je učinak napravio na vas...

Zatim, mijenjati naše srce živeći Zlatno pravilo koje glasi: „Čini drugome ono što želiš da drugi tebi čini”. Zašto? Jer mi želimo da naša djeca i naši unuci nađu predivan planet, kakav su nam ostavili naši roditelji i naši djedovi i bake.

A i zato jer nam pomaže dijeliti dobra s onima koji danas imaju manje, bez obzira tko oni bili.

Luca
Fiorani

Kultura odbacivanja: posljedica je konzumerizma koji nas navodi da posjedujemo mnoge stvari i navikava bacati stvari koje su još dobre, umjesto da ih još koristimo ili recikliramo, da kupujemo bez stvarne potrebe. Tako stvari gube na vrijednosti, više ne primjećujemo rasipnost ili potrebu onih koji žive pored nas, već naginemo udaljavanju od slabih, siromašnih, usamljenih.

Stephen: Hvala profesore. Prelazim na drugo pitanje ... nastalo slušanjem naših iskustava ... mi djeca u stvari možemo napraviti male geste u korist ekologije, možda počevši od škole ili susjedstva u kojem živimo. Mislite li da su korisni? Što možemo ili trebamo učiniti više?

Luca Fiorani: I te kako su korisni jer nas treniraju da **promijenimo svoje oči i svoje srce**. Uskoro ćete shvatiti da je potrebno **promijeniti model razvoja**, odnosno promijeniti način na koji funkcioniraju ekonomija i društvo. U međuvremenu možete trenirati s nekim aktivnostima koje je preporučio papa Franjo u svojoj enciklici „Laudato si“, lijepom pismu koje je napisao cijelom svijetu da ga pozove da se brine o planetu (vidi okvir sa strane):

→ Utopliti se dobro,
štedjeti na grijanju,

→ Smanjiti upotrebu
plastike i papira,

→ Smanjiti potrošnju
vode,

→ Razdvajati otpad,

→ Kuhati onoliko koliko se može pojesti,

→ Brinuti i za druga živa bića,

→ Koristiti javni prijevoz ili više osoba jedan auto,

→ Saditi stabla,

→ Ugasiti nepotrebna svjetla,

→ Zahvaliti Bogu prije i poslije jela.

ZELENA STAZICA U AKCIJI

Preuzeti brigu za okoliš može izgledati pothvat veći od nas samih, ali zapravo, slušajući iskustva djece i riječi prof. Fioranija, naučili smo da promjenu čine **naši svakodnevni mali čini** ponavljani u vremenu, to su oči kojima gledamo svijet, srce kojim znamo **motivirati naša djela**.

Ali... znamo li koje su te „dobre navike“ koje pomažu našem planetu da ostane zdrav? Sada ćemo ih pronaći kroz jednu igru. Već smo spomenuli neke ..., hoćete li uspjeti pronaći još neke?

Spremni? Neka svatko od vas napiše na ceduljicu jednu „dobru naviku“ koja nam pomaže imati ekološkiji stil. Ispunite što više listića. Zatim ih savijte i ubacite u kutiju.

U akciji! Redom će svatko od vas izvući iz kutije jednu ceduljicu i grupa treba odgonetnuti „dobru naviku“ koja je u njoj sadržana. Kako? Dajući dobar primjer! To znači da mimikom trebate dočarati „dobru naviku“, bez ijedne riječi. Ako nekome nije lako izvoditi mimikom, može zatražiti pomoć od jednoga od vas koji će mu pomoći u prezentaciji.

ŠTO SMO NAUČILI?

Nađite se u manjim skupinama i razgovarajte o ovim pitanjima.

- Pokušaj razmišljati ... kako u ovoj igri, i u stvarnom životu ponekad napraviti jedan čin bez riječi, jednostavno dajući dobar primjer, moguće je izreći puno više od riječi. Jesi li naučio jednu „dobru naviku“ a da nisi znao da je korisna za ambijent? Koju?
- Koje „dobre navike“ već čine dio tvog stila života? Koje misliš da bi mogao popraviti?
- Koju „dobru naviku“ ti je teško primijeniti u praksi? Što bi se moglo napraviti, kako bi je osobe mogle slijediti?
- Među „dobrin navikama“ koje ste pronašli, misliš da postoji jedna koja bi bila važna za tvoju obitelj i tvoj grad? Koja i zašto?

Materijal: flomasteri, papir.

VARIJANTE IGRE:

- **Izazov među timovima!** Stvoriti dva tima. Igra se odvija na isti način, ali svaki put kad netko pogodi „dobru naviku“ tim dobiva jednu točku. Koji tim će dobiti više točaka?
- **Izazov u crtežu!** Pokušajte pogoditi „dobre navike“.